

ВІДГУК

офіційного опонента, на дисертаційну роботу Цимбала Сергія Володимировича «Обґрунтування стратегій та варіантів розвитку автотранспортних підприємств», представлену на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.22.20 – Експлуатація та ремонт засобів транспорту

Актуальність обраного напрямку дослідження

На даний час питання розвитку на автомобільному транспорті залишається не повністю дослідженим та потребує додаткового всебічного розгляду. Зокрема, відсутні чіткі рекомендації щодо конкретних стратегій і варіантів розвитку автотранспортних підприємств та критеріїв оцінки ефективності впровадження стратегій та варіантів розвитку, особливо в сучасних умовах господарювання. Теорія не змогла передбачити виникнення багатьох проблем в ринкових умовах, які постали перед підприємствами, що отримали можливість вибирати будь-який вид діяльності, не заборонений законодавством України. Необхідність пристосування до нових економічних умов об'єктивно змушує шукати найбільш вигідні сфери додаткового використання наявного виробничого потенціалу - тобто шукати найбільш ефективну стратегію розвитку виробничої діяльності.

Тому дослідження напрямків розвитку виробництва, як форми організації продуктивних сил для вітчизняних АТП є актуальним науковим завданням.

Ступінь обґрунтованості наукових положень дисертації

Всі положення і висновки дисертаційного дослідження базуються на теорії ймовірності, математичній статистиці, засобах статистичних досліджень, дослідженні операцій та імітаційному моделюванні.

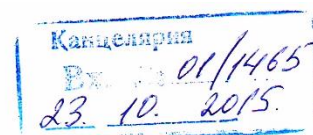
Шляхом теоретичних досліджень доведено положення та науково-методичні підходи підвищення ефективності функціонування АТП за рахунок вибору раціональних стратегій і варіантів їх розвитку та оптимізації конкретних варіантів в реальному внутрішньому та зовнішньому середовищі.

У результаті математичного моделювання та розробки програмного комплексу запропоновано варіанти створення станції технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів з універсальними та спеціалізованими ремонтними постами, визначення технічного стану цих транспортних засобів. Запропоновані методики дозволяють скоротити термін окупності та підвищити чистий дисконтований дохід

Обґрунтована актуальність, сформульовані мета і завдання дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів

У роботі присутня наукова новизна. І насамперед за наступними ознаками: Встановлений взаємозв'язок між пасажиромісткістю, кількістю транспортних засобів та режимами їх руху на міських маршрутах, а також встановлено співвідношення кількості автобусів різної пасажиромісткості за

умови одночасного використання різних режимів руху, виходячи з забезпечення необхідних інтервалів руху та якості перевезення пасажирів;

Доведено можливість удосконалення імітаційної моделі функціонування виробничо-технічної бази підприємства, що передбачають створення станції технічного обслуговування і ремонту автомобілів та визначення раціональної кількості спеціалізованих постів поточного ремонту.

Удосконалено теоретичні положення та науково-методичні підходи підвищення ефективності функціонування АТП за рахунок вибору раціональних стратегій і варіантів їх розвитку та оптимізації конкретних варіантів в реальному внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Практичне значення одержаних результатів

З використанням теоретичних та експериментальних досліджень дисертаційної роботи, розроблено рекомендації та програмний комплекс розвитку АТП, на який було отримано 9 свідоцтв про реєстрацію авторського права. Розроблена методика дозволяє розглянути можливі варіанти та стратегії розвитку автотранспортних підприємств і вибрати найбільш раціональні з урахуванням конкретних умов.

Модель та методики, що запропоновані в дисертаційному дослідженні, впроваджено в ТОВ «Вінницьке автотранспортне підприємство 10556», ТОВ «АТП Слободянюк» та ПП «АТП Кривешко».

Матеріали роботи впроваджені в навчальний процес кафедри «Автомобілі та транспортний менеджмент» Вінницького національного технічного університету при підготовці студентів напрямку 6.070106 – «Автомобільний транспорт» та спеціальності 7.07010601 – «Автомобілі та автомобільне господарство».

Оцінка змісту дисертаційної роботи та її оформлення.

Дисертація складається зі вступу, чотирьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 167 сторінок.

У першому розділі проведено аналіз стану підприємств автомобільного транспорту України. АТП постали перед необхідністю формування та реалізації стратегій розвитку. Запропоновані в роботах відомих закордонних учених методи формування стратегії вимагають адаптації до українських умов. Відсутність стратегічних планів приводить до роздрібнення підприємств та банкрутства.

В результаті аналізу встановлено, що стратегії розвитку АТП необхідно вибирати за характерними ознаками, які притаманні більшості автотранспортних підприємств України. Проведено аналіз АТП Вінницької області. Для цих підприємств є характерним те, що наявна виробничо-технічна база була розрахована на обслуговування та ремонт значно більшої кількості автомобілів і в даний час не використовується в повній мірі.

Виходячи з цього й було сформульовано мету дисертаційної роботи та

завдання дослідження.

Зауваження по розділу 1

У висновках до розділу відсутні кількісна оцінка і аналіз стану економічних, технологічних і суспільних аспектів розвитку підприємств автомобільного транспорту України, що затрудняє визначення актуальності теми дисертації.

У **другому розділі** вибрано та обґрунтовано критерій ефективності стратегій розвитку автотранспортних підприємств; розроблено математичну модель та алгоритм моделювання стратегій та варіантів розвитку АТП, які дозволять оцінити виробничо-технічну базу підприємства та його конкурентоспроможність, а також вибрати ефективний варіант розвитку.

Слід відзначити, що в якості критерію вибору стратегії розвитку, автором запропоновано максимальний чистий дисконтований дохід при обмеженому розмірі капітальних вкладень.

Проведені теоретичні дослідження показали, що для більшості сучасних АТП характерним є варіант, коли потужність наявної виробничо-технічної бази перевищує потребу в наданні послуг з технічного обслуговування та ремонту власних автомобілів.

Автором обґрунтований і розроблений алгоритм моделювання варіантів стратегії, пов'язаної з розвитком системи перевезень, який передбачає вивчення обсягів перевезень, вантажопідйомності або пасажиромісткості та кількості транспортних засобів, визначення витрат та доходу від перевезень, при цьому враховується потреба у виробничо-технічній базі та необхідність її модернізації.

Запропоновано метод оптимізації варіанту розвитку міських пасажирських перевезень, визначення кількості та пасажиромісткості транспортних засобів, оскільки це визначає ефективність реалізації варіанту в цілому.

Зауваження по розділу 2

- У розділу 2, науковій новизні та загальних висновках дається оцінка ефективності виробничо-технічної бази підприємства та її конкурентоспроможність, хоча у задачах досліджень відсутнє посилання на ці дослідження.

У **третьому розділі** виконано розробку методики моделювання варіантів розвитку АТП та проведення імітаційного експерименту по реалізації відповідних варіантів розвитку та визначення найбільш ефективної стратегії.

Об'єкту моделювання автором обрано ТОВ «Вінницьке автотранспортне підприємство 10556», розташоване в м. Вінниці. При аналізі виробничої діяльності підприємства, автором встановлено, що активна частина наявної виробничо-технічної бази використовується на 80%, а пасивна частина на 45%. Тому пошук шляхів підвищення ефективності використання ВТБ є досить актуальним для даного підприємства.

Автором обґрунтовано та визначено вихідні дані, необхідні для формулювання стратегій розвитку та моделювання можливих варіантів на даному підприємстві, які включають техніко-економічну характеристику

підприємства, техніко-експлуатаційні показники рухомого складу, витрати матеріальних та інших видів ресурсів.

Слід відзначити, що для встановлення найбільш доцільних та можливих варіантів розвитку для підприємства, що розглядається, автором проведено експертне опитування. Експертам було запропоновано провести ранжування варіантів розвитку, вибраних в результаті SWOT-аналізу. За результатами експертного опитування встановлено три найбільш доцільних варіанти розвитку підприємства: міські пасажирські перевезення; створення станції технічного обслуговування та ремонту автомобілів; створення станції визначення технічного стану транспортних засобів.

Зауваження по розділу 3

Висновки 2 і 4 по розділу носять декларативний характер.

У **четвертому розділі** проведено оцінку ефективності стратегій та варіантів розвитку ТОВ «Вінницьке автотранспортне підприємство 10556».

Розгляд варіантів розвитку АТП виконано на основі аналізу структури парку вантажних автомобілів міста Вінниці. Автором встановлено, що найбільш поширеними є автомобілі марок КамАЗ, МАЗ та DAF. Попит на технічне обслуговування та ремонт вказаних марок автомобілів у даний час не задовольняється у повному обсязі.

На підставі проведених досліджень запропоновано методику визначення стратегії розвитку автотранспортного підприємства, яка базується на даних про стан та функціонування підприємства та даних про ситуацію на ринку транспортних послуг. Основу методики складає економіко-математичне моделювання, суть якого полягає у прогнозуванні діяльності підприємства за заданий проміжок часу за різними варіантами розвитку підприємств автомобільного транспорту. Автором розроблено рекомендації по реалізації методики.

Зауваження по розділу 4

На сторінці 121, другий абзац. Автобусо-кілометри за годину визначаються відношенням автобусо-кілометрів за добу діленням на 24 години, а не тривалість роботи транспортних засобів на маршруті протягом доби.

Достовірність і новизна висновків дисертації

Результати виконаного дослідження викладені у висновках по кожному розділу і в восьми загальних висновках по дисертації. Висновки достовірні, що мають наукову і практичну спрямованість.

Зауваження по висновках:

- у загальних висновках відсутні збіжність результатів, хоча у роботі ці матеріали є.

Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих роботах

Матеріали дисертації висвітлені у 35 опублікованих наукових працях, з яких 14 – статті у наукових фахових виданнях, затверджених Міністерством освіти та науки України, 1 – публікація у науковому періодичному виданні іноземної держави з напряду (Румунія), 11 – основні опубліковані праці

апробаційного характеру, 9 – свідоцтва на реєстрацію авторського права.

Це задовольняє вимогам ДАК України до публікацій результатів дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук.

ВИСНОВОК

1. Виконана дисертаційна робота є самостійним закінченим дослідженням, в якому удосконалено теоретичні положення та науково-методичні підходи підвищення ефективності роботи автотранспортних підприємств за рахунок вибору оптимального варіанту розвитку виробничої діяльності.

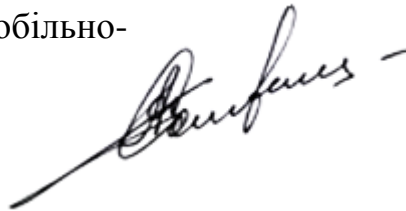
2. Відмічені зауваження при розгляді розділів дисертації і висновків, в основному методичного характеру й істотно не впливають на наукову і практичну значимість проведених досліджень.

3. Основні результати дисертації досить повно відображені в наукових виданнях за фахом.

4. Зміст автореферату відповідає основним положенням дисертації.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що дисертаційна робота виконана на високому науковому рівні і має велике практичне значення. За обсягом і змістом вона відповідає вимогам ДАК України до кандидатських дисертацій, а її автор Цимбал Сергій Володимирович заслуговує присудження йому вченого ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.22.20 – експлуатація та ремонт засобів транспорту.

Професор кафедри технології
машинобудування і ремонту машин
Харківського національного автомобільно-
дорожнього університету,
доктор технічних наук, професор

О.С. Полянський

